

N:o 260.

Af herr **A. Wiklund m. fl.**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i 20 § 1 mom. och 22 § af lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring den 27 juni 1896.

I kungl. propositionen n:o 11 till innevarande års Riksdag har förslagens viss ändring i lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring.

Detta förslag afser att utgöra ett led i norrlandskommitténs förslag till åtgärder för tillgodoseende af jordbruket å bolagshemman och särskildt att komplettera de ändringar i ägostyckningsförfarandet, som erfordras till förekommande af en för jordbruket ogynnsam eller rent af ruinerande ägostyckning. Detta senare kan nämligen ock ske genom jordafsöndring om än ej med samma lätthet, då jordafsöndring förutsätter ett köpeaftal, under det ägostyckning kan af ägaren ensidigt företagas när som helst.

Uppenbart är, att det nu framlagda förslaget om jordafsöndring är nödvändigt för ändamålets vinnande. Man bör se hela denna lagstiftning om bolagshemmanen i sitt sammanhang, och beklagligt är, att de olika förslagen ej kunnat antagas och utfärdas på en gång. Om det nu väckta förslaget i afseende å jordafsöndring ej antages, skulle inägojorden på de olika bolagshemmanen småningom kunna utsäljas och under trycket af en vanhäfdslag, hvarom en kungl. proposition nu också föreligger, skulle dylika försäljningar ytterligare påskyndas. När sedan någon gång förslaget till ny ägostyckningslag framkommer, finnes ej vidare kvar någon mark, på hvilken lagen kan verka.

Såsom i propositionen framhålles, innebär förslaget också knappast annat än ett konsekvent fullföljande af den grundsats, hvarpå redan gällande lag är byggd. Man får fortfarande som hitintills utan tillstånd afsöndra en femtedel af hela hemmanets ägovälde. Lyckligast vore, om detta mått i sin helhet uttoges å den vanligen vidsträckt skogsmarken, ja, att en ännu mera omfattande rätt därstädes genom ny lagstiftning medgäfvos, hvarigenom i verklig mening nya egna hem komme till stånd. Men har man i sina afsöndringsplaner ej till uppsåt att skapa något nytt utan

endast att hålla sig till det vanligen lilla inägoområdet, så synes det väl ej vara för mycket begärdt, att denna afsöndring ej får ske så, »att hemmanets jordbruk därigenom märkligen försvagas».

När emellertid ett ännu större intresse påkallar undantag, så bör detta kunna af Konungens befallningshafvande medgifvas. I lagen om utsträckning i rätten att erhålla ägostyckning den 16 juni 1905 är detta tydligen uttryckt och äfven uppräknade vissa ändamål, som kunna gå före jordbruksändamålet.

I den nu framlagda propositionen om jordafsöndring synes oss dock ej med erforderlig tydlighet framgå, att den i 22 § Konungens befallningshafvande medgifna dispensrätt äfven afser det fall, hvarom tillägg nu gjorts i 20 §. Vi anse oss därför böra påyrka ett förtydligande i detta afseende. Därjämte synes oss noga böra öfvervägas, huruvida Norrlands-kommitténs eller Kungl. Maj:ts förslag äger företräde eller om bägge förslagen möjligen kunna kombineras, hvarom vi dock ej velat uttala någon bestämd mening.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställa vi,

att vid behandling af Kungl. Maj:ts proposition n:o 11 angående ändringar i lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring måtte tagas hänsyn till ofvan gjorda erinringar.

Stockholm den 20 april 1907.

<i>Ad. Wiklund.</i>	<i>J. Bromée.</i>	<i>G. Kronlund.</i>
<i>Alfr. Jonsson.</i>	<i>Joh. Johansson i Kälkebo.</i>	<i>P. Hörnstén.</i>
<i>P. Zimdahl.</i>	<i>S. J. Enander.</i>	<i>A. A. Eriksson.</i>
<i>Rob. Karlsson.</i>	<i>A. J. Hagström.</i>	<i>E. Sundin.</i>
<i>Karl Karlsson.</i>	<i>Linus Lundström.</i>	<i>L. J. Carlsson.</i>
<i>C. J. Öberg.</i>	<i>S. H. Kvarnzelius.</i>	<i>C. G. Sædén.</i>
<i>J. Andersson i Baggböle.</i>	<i>E. A. Leksell.</i>	<i>Oswald Emthén.</i>
<i>Fr. Berglund.</i>	<i>Ol. Olsson i See.</i>	<i>Halvar Eriksson.</i>
<i>Carl Lindhagen.</i>	<i>Albin Ahlstrand.</i>	<i>Joh. Er. Nordin.</i>
	<i>M. Sundström.</i>	
